

ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ПІЗНАННЯ РІДНОГО КРАЮ ДОШКІЛЬНИКАМИ

Віта Сідельнікова

Київ

На сучасному етапі все частіше пізнання рідного краю відбувається в тісному сімейному колі. Чи то у бабусі в селі або ж на екскурсіях. Але новим засобом та більш діючим вважаємо так званий «зелений туризм», який поєднує в собі еко-туризм, сільський туризм та всю палітру народної гостинності та велику кількість важливої та цікавої інформації, що є важливо для формування особистості дитини.

Сучасна наукова література подає широкий класифікаційний спектр різних видів туризму: активний і пасивний, історичний, культурно-етнічний, пізнавальний, екологічний, розважальний, релаксаційний, бізнесовий, конгресний, релігійний, екстремальний тощо.

Розвиток масової практики організації сільського зеленого туризму досі випереджає його теоретичне осмислення й нормативне трактування. Так, на сьогодні певні суперечки існують навіть щодо офіційного змістовного тлумачення поняття "сільський зелений туризм". Найпростішою констатацією цього явища є таке визначення: "Сільський туризм — це туризм, який проходить у сільському поселенні". Але таке просте визначення неадекватне у багатьох аспектах. Проте, нині все ще складно виробити уніфіковану спільноєвропейську дефініцію, яка б стосувалася всіх країн, через існування певних проблем, а саме:

- "Міський" туризм не обмежується тільки міськими територіями.

- Не весь нині наявний туризм у сільських районах входить у поняття "сільський" (санаторії, пансіонати, бази відпочинку, автокемпінги, які розташовані в сільській місцевості, але зорієнтовані на експлуатацію не власне "сільського" рекреаційного ресурсу, а ресурсів морського узбережжя, гірських ландшафтів чи запасів мінеральних вод тощо).

• Визначення "сільські території" по-різному трактується у країнах світу. [6];ст.8-10.Щодо визначень які ми використовуємо в даній статті вони стосуються наданням дитині комплексу послуг які об'єднують усі вище сказані поняття.

Сільський зелений туризм зародився ще у 40-х роках ХХ століття і продовжує розвиватися у наш час. У законодавстві України сільський зелений туризм розглядається як одна із послуг, що може надаватися в рамках господарської діяльності особистих селянських господарств.

Головащенко О. В. у своїй роботі посилаючись на В. Косенка наводить такі види туризму:

- короткотерміновий, у період вихідних днів. Найчастіше він має сезонний характер: рибальство, збирання грибів, полювання, лижі, сані, а також маршрутний — заповідними місцями регіону (різні види пересування);
- відпочинковий. Його термін може змінюватися в межах 20—40 днів;
- сезонний відпочинок. Він може бути сімейним, колективним.
- відпочинок іноземців, зокрема діаспори — на предмет поглиблення знання мови, вивчення історичної і культурної спадщини краю.

Сільський зелений туризм включає в себе низку цінностей зокрема: Пізнавальна-,під час своїх мандрівок і походів, як в межах своєї країни і за кордоном діти знайомляться з країною і її людьми, їх життям національною культурою. Виховна- оскільки туристична діяльність проводиться в більшій мірі в колективі, коли один залежить від другого і в обов'язковому порядку вимагається тактовність, уважне відношення один до одного, коли власні інтереси не можна ставити вище інтересів колективу, то все це представляє великі можливості для інтенсивного виховання в дусі колективізму і для формування таких цінних рис характеру, як впевненість в собі, здатність прийти на допомогу.[1].

Усі ці види туризму мають велике значення для розвитку особистості дитини та ознайомлення з навколишнім середовищем.

При ознайомленні дітей з багатогранністю навколишнього світу формується гармонійно розвинута особистість в якій розвивається уявлення, що природа єдине ціле, виробляються інтелектуальні і практичні вміння, виховується шанобливе ставлення до природи, формується науковий світогляд, екологічна культура мислення, вміння пізнання дійсності, що задовольняють потяги дитини до дослідництва і висновків.[2]

Тому одним із засобів формування у дітей знань про рідний край є поєднання з природою або ж туристична діяльність – особливо так званий «сільський зелений туризм». Основними завданнями зеленого туризму є: екологічна освіта, підвищення культури взаємин людини з природою, вироблення етичних норм поведінки в природному середовищі, виховання почуття особистої відповідальності за долю природи та її окремих елементів, а також відновлення духовних і фізичних сил людини, забезпечення повноцінного відпочинку в умовах природного середовища.

У туристичних походах дитина спілкується безпосередньо з своїм «Я», вона забуває про буденні речі, які якоюсь мірою її тривожили. На природі дитина відновлює гармонію зі власними думками, і тому в стані спокою вона пізнає себе та свій рідний край. Сам же туризм- це складний соціокультурний та історичний феномен, який є формою проведення дозвілля та способом заняття вільного часу.

Туризм сприяє творенню сучасної культурної людини, що оволоділа найвищими зразками конструктивних та ефективних форм матеріального та духовного виробництва. Мандруючи, кожна дитина потрапляє в нові ситуації, не передбачені її попереднім досвідом. Через особисте відчуття та осмислення вона знаходить шляхи та приймає рішення, які розширюють горизонт її світобачення. Туризм порушує «механічне» існування дітей, коли вона день у день автоматично здійснює дії, не замислюючись над їхньою раціональністю та ефективністю.[3];ст.300-303.

Сільський туризм має значне пізнавальне значення і, відпочиваючи, особливо діти, мають можливість ознайомитися з місцевим фольклором,

звичаями, традиціями, процесами сільськогосподарського виробництва, дізнатися, звідки береться молоко, хліб та інші продукти харчування.

Зелений туризм в Україні тільки починає розвиватися, але його розвиток відбувається досить активно. І це не дивно. Адже цей напрямок – ідеальний варіант для нашої країни, з її численними річками й низками озер, горами і первозданими лісами, багатою культурною спадщиною. Повернення до природи вже давно популярне в світі. Доходить ця тенденція і до нас. Все більше й більше сімей шукають альтернативу єгипетсько-турецьким маршрутам. І ця альтернатива – поруч.

Отже, зелений (або еко-) туризм – досить широке поняття. Але це завжди відпочинок в екологічно-чистій місцевості, в умовах максимального контакту з природою. Що зовсім не означає, що вам доведеться жити в наметах і митися в річці. Це може бути як проста сільська хатинка, так і елітний котедж – все залежить від ваших вимог. [6];ст.10-13.

Як доречно зазначає, Т. Поніманська, знання, якими оволоділи діти, повинні не тільки нести інформацію, а й виявляти почуття. Цього вимагають особливості психічного розвитку дітей у період дошкільного дитинства. Знання мають також спонукати дитину до здійснення вчинків, дій, регулювати їх поведінку і діяльність.[5]

Зелений відпочинок буває і спокійним, і активним. Організатори можуть забезпечити вам безліч захоплюючих розваг – від кінних прогулянок до сплаву на плотах і альпінізму. Власники еко-садиб (в яких, до речі, відтворено традиційний інтер'єр) зацікавлять кожного члена сім'ї культурною програмою. Організують майстер-класи з народних промислів, відведуть у справжню кузню, запросять на автентичне свято.[1]

Дошкільний вік – це особливий і досить важливий період в розвитку особистості. Це період початкової соціалізації особистості, залучення її до світу культури, загальнолюдських цінностей.

Головна мета освітнього краєзнавства – виховання високо морального громадянина, який любить та знає свій край – територію, що є об'єктом

діяльності краєзнавців. Краєзнавство досить поширене в Україні. До загальнодержавного відносяться: «Національна спілка краєзнавців України», «Товариство охорони пам'яток історії та культури», «Українське товариство охорони природи», «Українське географічне товариство тощо; Плідно працює Національна спілка краєзнавців (охоплює дорослих), Український державний центр туризму та краєзнавства (курирує роботу зі школярами та молоддю). На жаль, діти дошкільного віку лишаються поза увагою фахівців – краєзнавців.[4]

Проте аналізуючи досвід інших країн, зокрема Росії, а також сучасний стан в Україні ми дійшли висновку, що дітям дошкільного віку доступні такі форми краєзнавчої роботи: пішохідні переходи з краєзнавчим завданням, ігрова діяльність краєзнавчої спрямованості, зображувальна творчість, вивчення автентичних творів своєї місцевості, екскурсії, складання розповідей (після екскурсій), створення колекцій.[4]

Висновок: Отже, на основі вище означеного слід відмітити, що зелений туризм – це галузь яка розробляє в сьогоденні умови цікавого пізнання природи, звичаїв, традицій і т.д. Відвідуючи сільську місцевість, дитина входить у світ практичної та духовної діяльності людини, активізує потребу в реалізації власних творчих здібностей, удосконалює вміння цінувати природу, духовне, працю людей. Внаслідок чого суттєво збагачується її багаж знань про рідний край та інші країни, і це є не лише пізнавально, а й цікаво особливо для дітей дошкільного віку. Основним способом виховання любові до рідної природи є знання про неї. Сільський зелений туризм є альтернативою адже поєднує в собі різні види діяльності корисні дитині, і вона маючи великий вибір щоб не обрала усі варіанти не лише цікаві але і важливі. Адже дитина може не тільки відпочити та пізнати щось, але і оздоровитись.

Література:

- 1) Головащенко О.В. Туристська активність як форма реалізації людиною свого потенціалу/О.В.Головащенко//Все про туризм.Туристична бібліотека-[Електронний ресурс]./Режим доступу:http://tourlib.net/books_ukr/filotur23.htm
- 2) Глухова Н. Перший крок до природи / Н. Глухова // Дошкільне виховання.– 2005. - №3 – 9 с.)
- 3) Вісник Інституту розвитку дитини(додаток):методичні та практичні матеріали.-Вип.3.-Київ,2012.(300-303)ст.
- 4) Офіційний сайт національної спілки краєзнавців України.-
<http://nsku.org.ua/?news&pagetype=2>
- 5) . Поніманська Т. Основи дошкільної педагогіки. – К., 1998.-С.34.
- 6) Зіемеле Астана. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні// Туризм сільський зелений. — 2004. — № 1. — С. 8—13.